

A könyvtárak meglehetősen eltérő „csúcsidőket” észleltek, de ezek szinte sohasem okoznak jelentősebb problémákat, legfeljebb némi várakozási idő vagy az igénybevétel időbeli korlátozása válik szükségessé.

A felmerülő kérdések az „erről a témáról valamit” típusú az erősen specifikus igényekig terjednek. Sok az egymástól távol eső fogalmak összekapcsolásával kifejezhető igény is. A legtöbbször keresett részterületek: politika, hírek, életrajzok, gazdaság és jog.

A felhasználók számának, a felhasználás gyakoriságának és az átlagos időráfordításnak a könyvtárankénti szórása igen nagy.

A keresés eredményességét a könyvtárak zöme igen magasnak, 70–80%-osnak ítéli. A kérdés típusa és a keresés sikere közt igen határozott összefüggés látszik.

A tíz könyvtárból hét a jelenlegi gépi rendszert lényegesen jobbnak tartja, mint a manuális indexeket. E minősítés legfőbb okai:

- az átfutási idő lerövidül (hat hónap helyett hat nap);
- a referátumok jobban olvashatók, áttekinthetőbbek;
- a keresés felgyorsul;
- a sokféle mutató, indexmű helyett egyetlen tájékoztatói eszköz használata is elegendő.

Az adattár használatával kapcsolatos problémák közül a könyvtárak kettőt emeltek ki: az indexelési ill. a technikai nehézségeket. Az indexelésnél viszonylag sok a hiba, a következetlenség, a túl általános fogalom használata, a hiányos utalás stb. A technikai problémák inkább átmenetiek, a hibákat folyamatosan kijavítják.

Az adatbank használatának hatása a könyvtárak felhasználóinak számszerű emelkedésére igen bizonytalan, ebben azonban jelentős része van a könyvtárosok és a felhasználók határozatlan vagy irreális igényeinek is.

A tíz könyvtárból kettő (egy közművelődési és egy felsőoktatási) nem kívánja megújítani az előfizetést. Az egyik könyvtár részben pénzügyi okokból, részben a minimálisan jelentkező igény miatt; a másik könyvtár szerint más adatbázisok lényegesen jobb szolgáltatást nyújtanak számukra.

A *New York Times Information Bank* használatával kapcsolatos állásfoglalások, egyetlen kivétellel, pozitívak. A teljesebb és hatékonyabb felhasználás legfőbb akadálya pszichológiai jellegű: a géptől való félelem vagy annak vélt bonyolultsága okozza. Várható azonban, hogy ez a magatartás, ha nem is túl gyorsan, kedvezően meg fog változni.

/GAROOGAN, R.: *Library use of the New York Times Information Bank: a preliminary survey - Reference and Adult Services Division*, 16. köt. 1. sz. 1976. p. 59–64./

(Sárdy Péter)

Új információs szervezetek az NSZK-ban

Az NSZK-ban mind több kezdeményezés tapasztalható a szétforgácsolt tájékoztatásügy összefogására. A *Kutatásügyi és Technológiai Minisztérium* hivatalos nyilatkozata szerint a történelmileg kialakult információfeldolgozó és -terjesztő eljárások nem képesek arra, hogy egyfelől a növekvő irodalom- és adathalmazmal, másfelől a mind differenciáltabbá váló információs igényekkel megbirkózzanak. Ezért a kormány elhatározta, hogy gondoskodik az egymástól elszigetelten működő tájékoztatói intézmények koordinálásáról és átfogó koncepció alapján való fejlesztéséről.

Ennek a gondolatnak jegyében jött létre 1977 júniusában Frankfurt/Main székhellyel az *Információs és Dokumentációs Társaság* (*Gesellschaft für Information und Dokumentation, GID*), továbbá egy szakmai információs központ Karlsruhe székhellyel az energia, a fizika és a matematika területének ellátására. A GID a tudományos és műszaki tájékoztatás egészére kiható kutató és szolgáltató intézmény. Feladata az információs kutatástól és fejlesztéstől, a tagok munkájának segítségével a szakmai információs központok koordinálásában való részvételig terjed.

Mindkét létesítmény fennálló intézményeket is magába olvaszt. Pénzügyi fedezetükről nagyobb részben a szövetségi kormány, kisebb részben a tartományok gondoskodnak.

1977 februárban megalakult *Frankfurt/Main*-ban az 1964-ben alapított és eddig egy európai és egy amerikai ágazattal működő *Classification Society* német ágazataként az *Osztályozási Társaság*. Célja az osztályozás elméleti és gyakorlati kérdéseivel foglalkozó szakemberek együttműködésének elősegítésén túlmenően az, hogy összefogja a különféle szakterületeken kidolgozott osztályozási módszereket, ezeket elméletileg megalapozza, rendszerezze, továbbfejlessze, végül hozzáférhetővé tegye az oktatás és a gyakorlat számára.

Az *Osztályozási Társaság* hivatalos lapja az *International Classification*. A Társaság 1977 júniusában tartotta első tudományos ülését, melynek anyagát előreláthatólag 1977 második felében jelenteti meg.

/Nachrichten für Dokumentation, 28. köt. 3. sz. 1977. p. 98. – International Classification, 4. köt. 1. sz. 1977. p. 42./

(Dezső Zsigmondné)

* * *

A MechEn gépészmérnöki bibliográfiai adatbázis Svédországban

A svéd gépipar érdeklődése indokolta a külföldi, elsősorban tudományos orientációjú adatbázisok mellett a MechEn kialakítását és működtetését a *stockholmi Királyi Műegyetem könyvtárának információs és dokumentációs központjában*.